

Prva krovna organizacija jugoslavenskog športa

OSNIVANJE I DJELOVANJE JOO-A U KRALJEVINI SHS BILO JE POPRAĆENO PASIVNOŠĆU I OTPOROM NEHOMOGENE I NEORGANIZIRANE DRUŠTVENE SREDINE, NEPRIRODNO UJEDINJENE ZAJEDNICE NARODA. DJELOVANJE JOO-A BILO JE OSUĐENO NA NEUSPJEH, JER JE BILO NEMOGUĆE PRONAĆI FORMULU RADA KOJA BI ODGOVARALA SVIM PREDSTAVNICIMA NARODA TAKO RAZNORODNE POLITIČKE, EKONOMSKE, VJERSKE I ŠPORTSKE TRADICIJE

Piše **Zdenko Jajčević**

Još prije završetka I. svjetskog rata ponovno je dopušteno djelovanje Hrvatskog športskog saveza. Prva je sjednica Upravnog odbora Hrvatskog športskog saveza održana 5. listopada 1918. godine, a na sjednici 28. kolovoza 1919. zaključeno je da se Hrvatski športski savez likvidira u korist osnivanja Jugoslavenskog olimpijskog odbora, krovne športske organizacije Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca.

Zagrebačke su novine *Jugoslavenski sport* 22. studenoga 1919. objavile da je ...*"Hrvatski športski savez preuzeo svojevremeno zadaću, da učini sve predradnje za osnutak ovoga za nas vrlo važnog odbora, te su već pravila utvrđena po ugledu na pravila češkog, srpskog i centralnog olimpijskog komiteta u Lausanni"*.

Osnivačka sjednica JOO

Hrvatski športski savez pozvao je sva športska udruženja i Sokolski savez Srba, Hrvata i Slovenaca da pošalju dva delegata u nedjelju 14. prosinca 1919. u 15 sati u Gundulićevu ulicu 29 radi osnivanja Jugoslavenskog olimpijskog odbora.

U broju 39 od 20. prosinca 1919. objavljeno je da je u Zagrebu održana skupština svih športskih saveza i sekcija športa zastupanih po Hrvatskom športskom savezu. Delegati su prihvatili predložena pravila Jugoslavenskog olimpijskog odbora te pravila Jugoslavenskog centralnog športskog saveza. Zaključeno je da sve sekcije za pojedine grane športa Hrvatskog športskog saveza prošire

Proslava Olimpijskog dana u Zagrebu 1924. godine

svoj djelokrug na cijeli teritorij novoosnovane države. U Jugoslavenski olimpijski odbor izabrani su: Franjo Bučar (predsjednik), Svetomir Đukić i Ciril Žižek (potpredsjednici), Ante Jakovac (tajnik I.), Ante Pandaković (tajnik II.), Ferdinand Budicki i Željko Berger (blagajnici), Pavao Kauders (zapisničar) i Vladimir Očić (arhivar). Izabrano je i 23 odbornika. Po jedan iz Splita i Mostara, tri iz Ljubljane, pet iz Beograda i 13 iz Zagreba.

Jugoslavenski centralni športski savez

Donesenim pravilima ograničen je djelokrug JOO-a na "olimpijske poslove", tj. pripreme, izbor, opremanje i slanje športaša na olimpijske igre. Druge redovite i postojeće poslove trebao je preuzeti svešportski forum koji su nazvali Jugoslavenski centralni športski savez, koji je također formalno osnovan 14. prosinca 1919. Predviđeno je da će do osnivanja tog saveza njegove poslove voditi Hrvatski športski savez koji nije ukinut, nego je zadržan kao operativni radni odbor. Kako nisu postojali jugoslavenski športski savezi osim sokolskog, nogometnog i biciklističkog, izabrani su pročelnici sekcija JOO-a za pojedine grane športa ili športske saveze u fazi osnivanja. Za atletiku Miroslav Dobrin, gimnastiku Stjepan Krasnik, konjički šport Miloš Vidaković, mačevanje Milan Šenk, biciklizam Milan Meniga, nogomet Veljko Ugrinić, streljaštvo Đuro Subotić, a za tenis Stevan Hadži.

JOO kao nasljednik Srpskog olimpijskog kluba

Međunarodno priznanje Jugoslavenskog olimpijskog odbora prošlo je bez problema. Međunarodni olimpijski odbor tretirao je JOO kao nasljednika Srpskog olimpijskog kluba osnovanog u Beogradu 14. veljače 1910. godine, pa je JOO automatski primljen kao sudionik VII. olimpijskih igara u Antwerpenu 1920.

Osnivanje i kasnije djelovanje JOO-a u novoosnovanoj Kraljevini SHS bilo je dočekano i kasnije praćeno pasivnošću i otporima nehomogene i neorganizirane društvene sredine, neprirodno ujedinjene zajednice naroda. Za-

pravo je logično da je djelovanje JOO-a bilo unaprijed osuđeno na neuspjeh, jer je bilo nemoguće pronaći formulu rada koja bi odgovarala svim predstavnicima naroda tako raznorodne političke, ekonomske, vjerske i športske tradicije. Relativno brojno članstvo Upravnog odbora JOO-a bilo je prevelika glava na tijelu slabog, nestručnog i nekvalitetnog športa Kraljevine SHS.

Poteškoće u radu JOO-a

Nakon izbora Upravnog odbora JOO-a u kojem su bila predviđena mjesta za delegate športskih saveza triju konstitutivnih naroda Kraljevine, na sjednice se odazivalo malo delegata, pogotovo onih izvan Zagreba. Budući da nisu bila osigurana sredstva za dolaske na sjednice, mnogi su odbornici odustali od članstva. Odbornik koji je triput izostao sa sjednica brisan je iz članstva pa su promjene bile česte. Nesuglasice i nedjelotvornost bile su osnovne značajke rada JOO-a. U osnovi dobri zaključci sjednica Upravnog odbora, koji su se donosili uglavnom zaslugom hrvatskih delegata, mahom se nisu realizirali jer je financiranje JOO-a ovisilo o kronično mu nenaklonjenim beogradskim ministarstvima. Član MOO-a general Svetomir Đukić, koji je u njega primljen još 1912. godine, neprekidno je opstruirao rad Jugoslavenskog olimpijskog odbora. Franjo Bučar, koji je član MOO-a postao 1920. godine, stvorio si je još jednu veliku obvezu pa se više nije mogao mnogo angažirati u radu JOO-a. Budući da nikada nije realizirana odluka o osnivanju Jugoslavenskog centralnog športskog saveza, JOO je bio preslab za rukovodeću ulogu u velikoj državi kakva je bila Kraljevina SHS.

Literatura

1. Macanović, H. (1970). Osnivanje Jugoslavenskog olimpijskog odbora u Zagrebu 14. XII. 1919. *Povijest sporta*. 1 (1), 5 - 13.
2. Radan, Ž. (1970). Franjo Bučar i gimnastički i sportski pokret u Hrvatskoj. Zagreb: Savezna komisija za historiju fizičke kulture.
3. Radan, Ž. (1976). *Olimpizam u krajevima naroda Jugoslavije* do 1919. godine. Beograd: doktorska disertacija.